

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยและได้ผลสรุปของการวิจัย รวมทั้งได้อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน

สมมติฐานในการวิจัย

สภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และพลทหารกองประจำการ ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,761 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษา รองผู้บริหารศูนย์การศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และพลทหารกองประจำการ ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี คำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamané', 1967, pp.886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกกลุ่ม ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle)

โดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทางการวิจัย จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และมีประสบการณ์ทางการวิจัยมาเป็นอย่างดี จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและตัวแปรที่ต้องการวัด แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence : IOC) รายข้อมีค่าระหว่าง 0.5 -1.00 และได้มีการปรับปรุงในเรื่องความชัดเจนของข้อคำถามและภาษา ที่ใช้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปดำเนินการทดลองใช้ (try out) กับ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และพลทหารกองประจำการ สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.937

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ถึงผู้บริหารศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี จำนวน 12 หน่วยงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ตามจำนวนที่สุ่มตัวอย่างไว้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 22-30 ปี มีวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษาตอนปลาย) หรือเทียบเท่าและต่ำกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และมีตำแหน่งหน้าที่เป็น พลทหารกองประจำการ

2. สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle)

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) คณะกรรมการในศูนย์การศึกษา มีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน 3) กำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารแหล่งเรียนรู้ และลำดับสุดท้าย คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้และชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณการจัดแหล่งเรียนรู้

2.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) มีการจัดทำโครงการเพื่อบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 2) มีการประชุมชี้แจงแก่บุคลากร ทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) กำหนดระเบียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน และลำดับสุดท้าย คือ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้

2.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในด้านการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ด้านการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน 3) มีการรวบรวม บันทึกปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และลำดับสุดท้าย คือ มีปฏิทินด้านการตรวจสอบและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้

2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) บุคลากรทุกฝ่ายของศูนย์การศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) มีการนำผลการประเมินที่ไม่บรรลุเป้าหมายในการบริหารแหล่งเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข 3) มีการนำผลการประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และลำดับสุดท้าย คือ มีการวิจัยประสิทธิภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้

2.5 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการดำเนินงาน และ 4) ด้านการตรวจสอบ

3. ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle)

3.1 ด้านการวางแผน พบว่า ภาพรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ขาดแคลนบุคลากรหรือผู้รับผิดชอบ การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ยุทธศาสตร์หรือวิธีการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่กำหนดขึ้นไม่มีความเหมาะสม 3) บุคลากรหรือผู้รับผิดชอบ ขาดทักษะในด้านการวางแผนการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ และลำดับสุดท้าย คือ บุคลากรและผู้รับผิดชอบ ขาดการประสานงานในด้านการวางแผนร่วมกัน

3.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ขาดงบประมาณในการบริหาร การใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ขาดการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ผู้เรียนไม่มีเวลาเข้ามาสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ และลำดับสุดท้าย คือ ไม่มีการประชุม อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้

3.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า ภาพรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ผู้บริหารและบุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ไม่มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในด้านการตรวจสอบและประเมินผล การบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) ไม่มีการใช้เครื่องมือในด้านการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ และลำดับสุดท้าย คือ ขาดการนิเทศและติดตามผลด้านการดำเนินงาน การบริหารแหล่งเรียนรู้

3.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ภาพรวมและค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) การวิจัยประสิทธิภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีไม่เพียงพอ 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน 3) มีการนำคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จากผลการประเมินมาปฏิบัติได้ และลำดับสุดท้าย คือ ไม่มีกระบวนการวิเคราะห์ผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

3.5 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการดำเนินงาน 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และ 4) ด้านการตรวจสอบ

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี

4.1 เพศที่แตกต่าง มีสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการ

ปรับปรุงและพัฒนา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน

4.2 อายุที่แตกต่างกัน มีสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ด้านการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี และประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี และประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี และประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี แตกต่างกับ ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี และประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี และประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในภาพรวม พบว่าประชากรที่มีอายุ 18 – 21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 – 30 ปี ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี และประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.3. วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ด้านการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ ประชากรที่มีการศึกษาชั้นพื้นฐานและประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ ประชากรที่มีการศึกษาชั้นพื้นฐานและประชากรที่

มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และ ประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ แตกต่างกับ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ และประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ และประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

4.4 ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ ด้านการวางแผน พบว่า ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 11 – 15 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และประชากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับ ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ ด้านการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นพลทหารกองประจำการ แตกต่างกับ ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา

รองผู้บริหารศูนย์การศึกษาและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษา แตกต่างกับ ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา รองผู้บริหารศูนย์การศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา แตกต่างกับ ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นพลทหารกองประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษา แตกต่างกับประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา และรองผู้บริหารศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน เป็นพลทหารกองประจำการ แตกต่างกับประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา รองผู้บริหารศูนย์การศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี

5.1 เพศแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการดำเนินงานและด้านการปรับปรุงและพัฒนา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.2 อายุที่แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ ด้านการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชากรที่มีอายุ 31 – 35 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 18 -21 ปี ประชากรที่มีอายุ 22 - 30 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีอายุ 18 -21 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 22 - 30 ปี และ ประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .001 และประชากรที่มีอายุ 31-35 ปี แตกต่างกับ ประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป แตกต่างกับ ประชากรที่มีอายุ 18-21 ปี ประชากรที่มีอายุ 22-30 ปี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 18-21 ปี ประชากรที่มีอายุ 22-30 ปี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีอายุ 31 - 35 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชากรที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป แตกต่างกับประชากรที่มีอายุ 18-21 ปี ประชากรที่มีอายุ 22-30 ปี ประชากรที่มีอายุ 31 - 35 ปี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5.3 วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ ด้านการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐานและประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกับ ประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับและประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐานและประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ ประชากรที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และ

ประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีแตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกับประชากรที่มีการศึกษาภาคบังคับ และประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

5.4 ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบและด้านการปรับปรุงและพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ด้านการดำเนินงาน พบว่า ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานมากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานมากกว่า 20 ปีแตกต่างกับ และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 11-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน มากกว่า 20 ปีแตกต่างกับประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 5 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ด้านการตรวจสอบ พบว่า ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน มากกว่า 20 ปีแตกต่างกับประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 5 – 10 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 11-15 ปี และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับ ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 11 – 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน มากกว่า 20 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 5 – 10 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 11-15 ปี และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน มากกว่า 20 ปี แตกต่างกับประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 5 – 10 ปี ประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 11-15 ปี และประชากรที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5.5 ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ

ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา แตกต่างกับประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ในภาพรวม พบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นพลทหารกองประจำการ แตกต่างกับ ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา รองผู้บริหารศูนย์การศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษา แตกต่างกับ ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษา และรองผู้บริหารศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา แตกต่างกับประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมिंग ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่างจากข้อค้นพบของ ศิริพร กองแก้ว (2548,บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลพบุรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทำให้ศูนย์การศึกษา เริ่มให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

1.1 ด้านการวางแผน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติรายข้อที่อยู่ในระดับมากคือ คณะกรรมการในศูนย์การศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร ต้องการให้บุคลากรในศูนย์การศึกษา ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และสอดคล้องกับ พยอม วงศ์สารศรี (2538,หน้า 65) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง ความพยายามที่เป็นระบบ คัดสนใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้องค์การบรรลุผลที่ปรารถนา

1.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติรายข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำโครงการเพื่อบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งแสดงว่า ผู้บริหารมีแนวคิดให้บุคลากรในศูนย์การศึกษารับมอบนโยบาย และนำไปดำเนินการวิธีในการดำเนินงานด้วยตนเองให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ (2545, หน้า 47) กล่าวว่า การปฏิบัติคือ การรับงานจากหน่วยงานไปจัดทำ บางกรณีจะเป็นการสั่งการ แต่จะ

ออกมาในรูปแบบการส่งเสริมให้ดำเนินงานด้วยตนเอง ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ผลก็คือ ต้องประสบความสำเร็จนั่นเอง

1.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติรายข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ในด้านการตรวจสอบและประเมินผล การบริหารแหล่งเรียนรู้ แสดงว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษามีความต้องการที่จะให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปแก้ไขให้การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543, หน้า 269) กล่าวว่า การตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการประมวลผลการปฏิบัติงาน ในการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาแนวทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ ให้บรรลุเป้าหมาย หรือหมายถึงการดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ คือ ดูแลการปฏิบัติให้ถูกวิธีและตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติรายข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวกุล เกียรตินิพนธ์ (2543, หน้า 214) ได้กล่าวถึง การปรับปรุงและพัฒนาว่า เพื่อทำการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่เป้าหมายและเพื่อความเข้าใจอันดีในการทำงานร่วมกัน

2. ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมिंग ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า ภาพรวมและทุกรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงคือ ขาดแคลนบุคลากรหรือผู้รับผิดชอบการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ขาดด้านการวางแผน ซึ่งด้านการวางแผนคือความพยายามที่เป็นระบบ จัดสนใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด สำหรับอนาคต เพื่อให้องค์การบรรลุผลที่ปรารถนา ซึ่งสอดคล้องกับ นิรมล กิตติกุล (2542, หน้า 63) กล่าวว่า การวางแผน เป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุด ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผล ตามเป้าหมายมากที่สุด หรือเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้า เพื่อเลือกแนวทางสำหรับอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ

2.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมและทุกรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงคือ ขาดงบประมาณในการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ เนื่องจากศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี เป็นหน่วยงานราชการจึงจำกัดด้วยงบประมาณ ซึ่งงบประมาณที่จำกัดจะส่งผลต่อการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินการเป็นการทำความเข้าใจแผนงานที่กำหนดขึ้น และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ นำแผนนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผล ซึ่งการปฏิบัติตามแผนจะสำเร็จได้ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมณอมรวิวัฒน์, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 11-24) กล่าวถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติตาม

แผน ประกอบด้วย การทำงาน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ด้านการวางแผน กำหนดการ ในระยะนี้ มีการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการทำ กำหนดเวลา ที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องการทำ ระยะที่ 2 การจัดการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงในสาขาต่างๆ มาช่วยและประสานงานกับฝ่ายต่างๆ และ ระยะที่ 3 การพัฒนาความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน โดยการทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมด ทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ และสามารถใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกัน

2.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า ภาพรวมและทุกรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงคือ ผู้บริหารและบุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นความขัดแย้งที่สำคัญสำหรับด้านการตรวจสอบ ซึ่งด้านการตรวจสอบเป็นการติดตามประเมินผลหรือด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ตรวจสอบผลลัพธ์ของด้านการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือตรวจสอบผลของการแก้ไขปัญหาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543, หน้า 269) กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาแนวทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ ให้บรรลุเป้าหมาย หรือหมายถึง การดูแลการปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ คือ ดูแลการปฏิบัติให้ปฏิบัติให้ถูกวิธี และตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ภาพรวมและทุกรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงคือ การวิจัยประสิทธิภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีไม่เพียงพอในด้านการปรับปรุงและพัฒนา จำเป็นต้องมีการวิจัยหรือประเมินประสิทธิภาพการบริหาร ซึ่งด้านการปรับปรุงและพัฒนา คือ การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย หรือดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหในปัจจุบัน และป้องกันปัญหาในอนาคต แล้วให้จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเดิมกลับคืนสภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2547, หน้า 56) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา คือ การนำผลด้านการตรวจสอบมาแก้ไขและพัฒนาระบบ ซึ่งอาจจะเป็นส่วนของ กระบวนการ วิธีการ หรือขั้นตอนที่ส่วนใดส่วนหนึ่งให้ดีขึ้น จนเกิดเป็นระบบคุณภาพ ที่ผดุงไว้จนกลายเป็นวัฒนธรรมของการทำงานเชิงคุณภาพในองค์กรต่อไป

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี พบว่า

3.1 ประชากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา แตกต่างกัน ส่วนด้านการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3.3 ประชากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3.4 ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา แตกต่างกัน ส่วนด้านการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน

3.5 ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงาน ทหารบก จังหวัดลพบุรี พบว่า

4.1 ประชากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับ อำพร จันทรดา (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหา การจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ

4.2 ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับ อำพร จันทรดา (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามอายุ

4.3 ประชากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับอำพร จันทรดา (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา

4.4 ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับ ศิริพร กองแก้ว (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและสอดคล้องกับ ศิริพร กองแก้ว (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัดหน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ศูนย์การศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในทุกส่วน ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการประชุมและสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ เป็นการเพิ่มทักษะให้เกิดกระบวนการทางความคิดที่สามารถจะนำมาปรับใช้กับหน่วยงานของตนเองเพื่อพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2. ศูนย์การศึกษา ควรเรียนเชิญวิทยากรภายนอกที่มีประสบการณ์ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรเดมिंग หรือด้วยกระบวนการบริหารงานอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จมาบรรยายเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บุคลากรในศูนย์การศึกษาได้รับฟังและลงมือปฏิบัติ จะได้เป็นการเพิ่มพูนทักษะในการบริหารแหล่งเรียนรู้ และนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดหาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกศูนย์การศึกษา ไว้ในห้องสมุดเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า และนำรูปแบบการบริหารมาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับศูนย์การศึกษาของตนเอง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ในหลากหลายรูปแบบ เพื่อจะได้นำมาบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษาของตนเอง ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา เพื่อจะได้แนวทางที่เหมาะสม และเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของศูนย์การศึกษา

4. ควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกศูนย์การศึกษา เพื่อนำมากำหนดแนวทางการปฏิบัติการบริหารแหล่งเรียนรู้